

2025 ЙИЛ – АТРОФ-МУҲИТНИ АСРАШ ВА “ЯШИЛ” ИҚТИСОДИЁТ ЙИЛИ

2020 йил 25 январдан чиқа бошлаган

ЯНГИ

Ижтимоий-сиёсий газета

Миллий тикланишдан — миллий юксалиш сари

ЎЗБЕКИСТОН

№ 12 (1338), 2025 йил 17 январь, жума

www.yuz.uz

yuz.uznews

yuz_official

yuz.uz_news

ИНВЕСТИЦИЯЛАРНИ КЕНГ ЖАЛБ ЭТИШ ВА ЭКСПОРТНИ ОШИРИШ МАМЛАКАТ ИҚТИСОДИЁТИ БАРҚАРОРЛИГИ ВА НАТИЖАДОРЛИГИНИ ТАЪМИНЛАЙДИ

Президент Шавкат Мирзиёев раислигида 16 январь куни инвестицияларни кенг жалб этиш ва экспорт ҳажмини ошириш борасидаги ишлар натижадорлиги ҳамда келгусидаги асосий вазифалар муҳокамаси бўйича видеоселектор йиғилиши бўлиб ўтди.

Мамлакатимиздаги очкилик, кучли инвестиция сиёсати натижасида иқтисодиёт барқарор ўсиб келяпти. Хусусан, 2024 йилда янги ички маҳсулот 6,5 фоизга ошиб, 115 миллиард долларга етди. Хорижий инвестиция 1,6 баробар ўсиб, қарийб 35 миллиард долларни ташкил қилди. Қиймати 10 миллиард долларлик 242 та йирик ва ўрта лойиҳалар ишга тушди. Экспорт илк бор 27 миллиард долларга етди.

Ўтган йили тоғ-кон, нефть-газ, кимё, қишлоқ хўжалиги соҳаларида инвестиция 2 қарра ошган. 50 та туманга 100 миллион доллардан кўп сармоя кириб келган.

Танқидий руҳда ўтган йиғилишда соҳадаги қолоқликлар атрофлича таҳлил қилинди. Тўқимачилик саноати, “Ўзтрансгаз”, “Ўзметкомбинат”, “Ўзсувтаъминот” тизимида инвестиция кўрсаткичлари пасайган.

Экология, Қишлоқ хўжалиги, Рақамли технологиялар, Транспорт, Қурилиш, Соғлиқни сақлаш, Спорт, Маданият, Олий таълим, Мактабгача ва мактаб таълими вазирликлари олиб келган инвестиция ва грантлар имкониятга яраша эмас.

Айрим туман ҳокимлари инвестиция ва экспорт масаласини ўз ҳолига ташлаб қўйгани кўрсатиб ўтилди. Жумладан, Беговий, Қораўзақ, Қўнғирот, Пешку, Янгибод, Қамаш, Хонқа, Шовот, Ромитан, Деҳқонбод, Миришкор, Чироқчи, Нарпай, Нуробод ва Гулистон туманлари ҳамда Оҳангарон шаҳри ҳокимларига ҳайфсан эълон қилинди. Фаолиятида жиддий камчиликларга йўл қўйгани учун Сирдарё вилояти ҳокими Акмалжон Маҳмудалиев лавозимидан озод этилди.

Йиғилишда инвестиция ва экспорт бўйича бу йилги асосий вазифалар белгиланди.

Авалло, бу масала ҳудудлар кесимида кўриб чиқилди. 27 та туманда инвестиция ҳажми 200 миллион доллардан ошиши ҳисоб-китоб қилинган. Лекин 10 та туманда режа 40 миллион долларга ҳам етмайди. Мутасаддиларга ушбу туманларда янги лойиҳаларни шакллантириб, инвестицияни кўпайтириш бўйича топшириқ берилди.

Маблағларнинг самарадорлиги алоҳида тўхталиб ўтилди. Масалан, сўнгги етти йилда киритилган 120 миллиард доллар инвестиция ҳисобига 6 мингдан ортиқ корхона ишга тушган. Таҳлил қилинса, ҳар 1 миң доллар инвестиция йилига ўртача 530 доллар қўшилган қиймат яратяпти. Бу кўрсаткич тоғ-кон саноатида 700 долларга етган.

Лекин нефть-газ, металлургия ва қурилиш материаллари соҳаларида инвестиция самарадорлиги нисбатан паст. Ҳудудлардан эса Сирдарё, Бухоро ва Қорақалпоғистонда шундай ҳолат.

Янги очилган 92 та корхонада ускуналар ишлатилмай тургани учун кредитлар қайтиши кечикяпти. 105 та тадбиркор олиб келган ускуналар божхона омборларида турибди.

Президент инвестициянинг самарадорлигини ошириш ҳудуд ва тармоқ раҳбарларининг асосий вазифаси бўлиши кераклигини таъкидлади.

— Бу иқтисодиётимиз ўсишига қатта туртки беради. Кафолатли харид ҳисобига жуда кўп янги иш ўринлари яратилди, валюта тежаллади ва ёндош соҳалар ривожланади. Буни ҳокимлар яхши тушуниб, ҳар бир лойиҳанинг “нича кириб”, ишни унумли ташкил қилиш керак, — деди Шавкат Мирзиёев.

Тадбиркорлар иштирокида ярмаркалар ўтказиб, янги маҳсулотларни ўзлаштириш, йирик инвестиция лойиҳаларида маҳаллий маҳсулотлар улушини кўпайтириш бўйича кўрсатмалар берилди.

Мамлакатимизда тадбиркорлар синфи кенгайиб, халқаро доирага чиқмоқда. Илгир корхоналаримиз чет элдан тўғридан-тўғри маблағ олиб келишни бошлади. Буни қўллаб-қувватлаш мақсадида Президент фармони билан Савдо-саноат палатасида Тадбиркорларга ташқи молия бозорларига чиқишга кўмаклашиш маркази ташкил қилинди. Энди бундан фойдаланиб, кўпроқ тадбиркорлар хориждан маблағ жалб қилишга ўргатилиши айтилди.

Бу йил халқаро молия институтлари ҳисобидан 5 миллиард 200 миллион долларлик

ишлар режалаштирилган. Уларни ўз вақтида амалга ошириш учун Бош вазир бошчилигида фавқулодда штаб ташкил қилиниши белгиланди.

Европа тикланиш ва тараққиёт банки билан 1 миллиард 100 миллион доллар, Ислому тараққиёт банки билан 1 миллиард долларлик лойиҳалар кўзда тутилган. Мутасаддиларга ушбу банклар билан давлат кафолатли сиз лойиҳаларни кўпайтириш, маблағ жалб қилишда тадбиркорларга кўмаклашиш топширилди.

Инвестиция самарадорлигининг кўрсаткичларидан бири — экспорт. Масалан, эркин иқтисодий зоналардаги корхоналар кiritган сармоясига қараб, имтиёз оляпти. Бу таннархни пасайтириш, экспортга чиқишга хизмат қилиши керак.

Ўтган йили 22 та эркин иқтисодий зонадаги 589 та корхона 42 триллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарган. Лекин товарларнинг атиги 18 фоизи ташқи бозорларга сотилган, 372 та корхона умуман экспорт қилмаган.

Шу билан бирга, энди фақат экспортга ишлайдиган эркин иқтисодий зоналар ташкил этилиши таъкидланди. Уларда хорижий брендлар билан юқори қийматли, ташқи бозорларда талабга мос маҳсулотлар ишлаб чиқарилади. Шулардан биринчиси Наманган вилоятида, 30 гектар майдонда тўқимачилик йўналишида ташкил этилади.

Яна бир янги ёндашув — ўтган йили 12 та технопарк хорижий корхоналар бошқарувида берилди. Ҳозирча уларга 2,5 миллиард долларлик 27 та лойиҳа жойлаштирилган. Бу тажрибани кенгайтириб, хорижий компаниялар иштирокида яна бир неча технопарклар ташкил қилиш таклифи билдирилди.

Бу йили экспортни 30 миллиард доллардан ошириш мўлжалланмоқда. Масалан, юртимизда хомашёси бўлган тўқимачилик, электротехника каби тармоқларда экспортни 2-3 қарра кўпайтириш имконияти бор.

Шу боис, бу иккита драйвер тармоқни ривожлантириш, экспортга ишлаётган корхоналарни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш чоралари кўрилади.

Муносабат

ЎЗБЕКИСТОН – БАА: “ЯШИЛ” ЭНЕРГЕТИКА СОҲАСИДАГИ МАНФААТЛИ ҲАМКОРЛИК САРИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Бирлашган Араб Амирликларига расмий ташрифи доирасида “Абу-Дабӣ барқарор ривожланиш ҳафталиги” саммитида нутқ сўзлади.

Давлатимиз раҳбари тез сурадада ўсиб бораётган иқтисодиётимизнинг энергетикага талабини тўлиқ таъминлаш учун Ўзбекистон “яшил” қувватларни жадал ривожлантираётганини таъкидлади. Ўтган 5 йилда энергетика соҳасига қарийб 20 миллиард доллар хорижий инвестициялар жалб қилингани ва 9,6 гигаваттлик замонавий энергия қуввати ишга туширилганига эътибор қаратди.

“Яшил” энергетика соҳасида БАА — ишончли ва стратегик ҳамкоримиз. Сўнгги йилларда Амирликлар иштирокидаги инвестициялар портфели 26 миллиард доллардан ошди. Улар орасида қайта тикланувчи энергетика лойиҳалари асосий локомотив экани қайд этилди.

► Давоми 2-бетда

“ЯШИЛ” УНИВЕРСИТЕТ

экологик муаммолар ва уларнинг ечими билан шугулланадиган илмий таҳлил маркази бўлади

Давлатимиз раҳбари Бирлашган Араб Амирликлари Президенти Шайх Муҳаммад бин Зойид Ол Наҳаённинг таклифига биноан шу ҳафта мазкур мамлакатда бўлди, “Абу-Дабӣ барқарор ривожланиш ҳафталиги” саммитида иштирок этди.

Қайд этиш керакки, бугунги кунда энергетика манбаларини диверсификация қилиш, уларнинг балансида углеводород улушини кескин камайитириш — иқлим ўз-

гариши оқибатларини юмшатиш, барқарор ривожланиш ва глобал хавфсизликни таъминлашнинг асосий шарти ҳисобланади.

► Давоми 2-бетда

Ҳар давр ва жамиятда камбағаллик бўлади. Уни бутунлай тугатишнинг имкони ҳам йўқ. Лекин шуниси аниқки, халқини, келажагини ўйлаган мамлакат камбағалликка қарши курашади. Жамиятнинг оғриқли нуқтаси бўлган ушбу қатлам вакиллари кўпайиб кетмаслигининг олдини олишга ҳаракат қилади. Бунинг учун махсус ҳужжатлар, дастурлар қабул қилиниб, ташаббуслар илгари сурилади.

ШАРОИТНИ ИМКОНИЯТГА АЙЛАНТИРИБ, КАМБАҒАЛЛИККА БАРҲАМ БЕРАЁТГАН МАҲАЛЛА

Камбағалликнинг асоси ишсизлик. Шу билан бирга, унга қарши курашишнинг чора ва усуллари ҳам турлича бўлиши мумкин. Халқ фаровонлигига қаратилган Ўзбекистон сиёсатида ижтимоий масалалар қаторида одамлар бандлигига қатна эътибор берилётгани ўз самарасини кўрсатмоқда. Бунинг учун халқ билан юзма-юз бўлиб, одамлар дарду ташвишлари эшитилади. Муаммолар ўрганилиб,

уларнинг ечимлари қидирилиб, зарур чораларга киришиляпти.

Ҳаёт бир текис кечмайди. Турмушнинг турли синовлари бор. Баъзида инсонга дадла, тасалли берилса, ўзини тутиб олади. Озгина кўмак берилса-ку, янада тахсинга лойиқ; у яхши лойиҳага қўл уриб, бошқаларга ўрнак бўладиган ташаббускор шахсга айланиши мумкин.

► Давоми 4-бетда

Давлат дастури лойиҳаси муҳокамада

БУГУН ВА КЕЛАЖАК НАФАСИ УНИ ҲАР КУН, ҲАР СОНИЯ ҲИС ҚИЛАЙЛИК!

Шу кунларда Шимолий Америка ўрмонлари ва унга туташ шаҳарларда йирик ёнгинлар кузатилди. Интернетда унга доир хабарларни кузатар эканман, бу ҳодисани инсониятнинг атроф-муҳитга етказётган зарари учун табиат интиқоми, глобал иқлим ўзгаришининг аянчли оқибатларидан даракчи деб ҳулосалайман.

Шу билан бирга, ушбу ёнгин бундан анча йиллар олдинги, талабалик пайтларимдаги хотираларни эслатади. Ушанда хориж давлатларида иқлим ўзгаришининг салбий оқибатлари, уларнинг олдини олиш бўйича кўриляётган чоралар оммавий ахборот воситаларимизда ёритиб бориларди. Ёдимда, “Куруқ ваҳима, шу ҳам гап бўлдим, ахир бизда ҳаммаси жойида-ку”, дер эдим ўзимга.

Энди ўйлаб қарасам, бизда ҳаммаси жойида бўлмаган. Орол фожиаи ва бошқа табиий офатлар етилиб бораётган экан ўша кезлар. Лекин уларнинг зарари кўлами бугунгидек бўлмагани учунми ёки ўша даврдаги пахта яккахомлиги туфайлими, ҳар қалай бу ҳақда кўп ҳам бош қотирмасдик, назаримда.

Орадан ўттиз йил ўтди. Ушанда куруқ гап деб ўйлаганимиз биз билан реал ва жиддий муаммо ўлароқ ёнма-ён. Иқлим ўзгариши, ҳавонинг меъёрдан ортиқ исини ва ифлосланиши ўз таъсирини кўрсатяпти. Табиатга бепасандлигимиз, дов-дарактларни аёвсиз қирганимиз, сувни тежашни билмаганимиз аини дам биздан ўзига хос тарзда ўч оляпти.

Кенг жамоатчилик муҳокамасига қўйилган 2025 йилга мўлжалланган давлат дастури лойиҳасини синчиклаб ўрганар эканман, экологик муаммолар сабаб увушган юрагим тасалли топади. Бинобарин, лойиҳада илгари суриляётган ташаббус ва мақсадлар нафақат атроф-муҳит ҳолатини яхшилаш, балки давлат сиёсатининг асосий тамойили бўлган ақолининг ҳаёт сифати ва фаровонлигини оширишга қаратилган.

Хусусан, лойиҳадан маҳаллаларнинг экологик қиёфасини яхшилаш, кўчаларда яшиллик даражасини ошириш, экологик жиҳатдан қўлай ва фаровон яшаш муҳитини шакллантириш, табиий ресурсларни тежаш ва улардан оқилона фойдаланиш, экологик

► Давоми 3-бетда

Муносабат

ЎЗБЕКИСТОН – БАА:

“ЯШИЛ” ЭНЕРГЕТИКА СОҲАСИДАГИ МАНФААТЛИ ҲАМЖОРЛИК САРИ

Улуғбек ШЕРМАТОВ, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Халқаро ишлар, мудофаа ва хавфсизлик масалалари қўмитаси раиси

Бошланиши 1-бетда

Дарҳақиқат, “яшил” энергетика соҳасида БАА билан ҳамкорлик изчил ривожланмоқда. Кейинги йилларда БААнинг “Masdar” компанияси Ўзбекистонда умумий қуввати 1,5 гигаวัตтга...

Айни пайтда Озарбайжоннинг Боку шаҳрида бўлиб ўтган COP29 конференцияси доирасида эришилган йирик шомол электр станциясини куришга оид лойиҳа бўйича Ўзбекистон Энергетика вазирлиги томонидан “Masdar” компанияси билан биргаликда ишлар бажарилмоқда.

Лойиҳани Навойи вилоятининг Учқудуқ туманида амалга ошириш режалаштирилган. Унинг қуввати 1 гигаวัตтга тенг бўлиши эътиборга олиниши мумкин. Мазкур электр станцияси курилиши жараёнида 600-800 та янги иш ўрни очилади. Лойиҳани амалга ошириш натижасида йилга 1 миллион хонадоннинг истеъмолидан ортқ бўлган 3,5 миллиард киловатт-соат электр энергияси ишлаб чиқарилади.

Бундан ташқари, ҳисоб-китобларга кўра, ушбу лойиҳа натижасида 1 миллиард куб метр табиий газ тежаланиши мумкин. Шунингдек, лойиҳа нафақат иқтисодий фойда нуктадан назардан, балки аҳолининг ҳаётини яхшироқ қилишга эришишга эришилади.

Президентимиз маърузасида “яшил” энергетика соҳасига алоҳида эътибор қаратгани бежиз эмас, албатта. Сабаби айнан “яшил” энергия бутун жаҳон учун хавфсиз энергетика келажagini таъминлайди.

БМТ маълумотига кўра, кўмир, нефть ва газ каби қазиб олинган энергия манбалари глобал иқлим ўзгаришига энг катта таъсир қилмоқда. Улар глобал иссиқхона газ эмиссиясининг 75 фоиздан ортгини ва барча карбонат ангирид эмиссиясининг қарийб 90 фоизини ташкил қилади.

Учинчидан, Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти маълумотига кўра, дунёдаги одамларнинг қарийб 99 фоизи ҳаво сифати чегарасидан ошиб кетадиган ва соғлиғига таҳдид солувчи ҳаводан нафас олади. Ҳар...

Бешинчидан, 2022 йилда қазиб олинган электр энергиясининг 14 миллионга яқин иш ўрни очилади. Шунингдек, энергия билан боғлиқ соҳалар, масалан, электр транспорт воситалари ва юқори самарали ускуналар ишлаб чиқаришда яна 16 миллион иш ўрни яратилади.

2018 йилда қазиб олинган долларлик соғлиқ билан боғлиқ ҳамда иқтисодий харажга олиб келиди. Бу кунга тахминан 8 миллиард доллардан тўғри келмоқда. Шамол ва кўёш каби “яшил” энергия манбаларига ўтиш нафақат иқлим ўзгариши, балки ҳаво ифлосланиши ва саломатлигимиз билан боғлиқ муаммоларни ҳал қилишга ҳам ёрдам беради.

Тўртинчидан, Халқаро энергетика агентлиги ҳисоб-китобларига кўра, иссиқхона газ эмиссиясининг камайtirилиши энергетика секторидagi иш ўринларининг умумий кўпайишига хизмат қилади. 2030 йилга бориб қазиб олинган электр энергиясининг камайtirилиши энергетика секторидagi иш ўринларининг умумий кўпайишига хизмат қилади. 2030 йилга бориб қазиб олинган электр энергиясининг камайtirилиши энергетика секторидagi иш ўринларининг умумий кўпайишига хизмат қилади. 2030 йилга бориб қазиб олинган электр энергиясининг камайtirилиши энергетика секторидagi иш ўринларининг умумий кўпайишига хизмат қилади.

йили дунё бўйлаб 13 миллиондан ортқ одам ўлимнинг олдини олиш мумкин бўлган экологик сабаблар, жумладан, ҳаво ифлосланиши туфайли дунёдан кўз юмади.

2018 йилда қазиб олинган долларлик соғлиқ билан боғлиқ ҳамда иқтисодий харажга олиб келиди. Бу кунга тахминан 8 миллиард доллардан тўғри келмоқда. Шамол ва кўёш каби “яшил” энергия манбаларига ўтиш нафақат иқлим ўзгариши, балки ҳаво ифлосланиши ва саломатлигимиз билан боғлиқ муаммоларни ҳал қилишга ҳам ёрдам беради.

Тўртинчидан, Халқаро энергетика агентлиги ҳисоб-китобларига кўра, иссиқхона газ эмиссиясининг камайtirилиши энергетика секторидagi иш ўринларининг умумий кўпайишига хизмат қилади. 2030 йилга бориб қазиб олинган электр энергиясининг камайtirилиши энергетика секторидagi иш ўринларининг умумий кўпайишига хизмат қилади. 2030 йилга бориб қазиб олинган электр энергиясининг камайtirилиши энергетика секторидagi иш ўринларининг умумий кўпайишига хизмат қилади.

сиқхона газ эмиссиясини нолга тенглаштириш учун 2030 йилгача “яшил” энергетикага йилга тахминан 4,5 триллион доллар сармоя киритиши керак. Албатта, бу қилини мумкин эмас. Лекин фақат ифлосланиш ва иқлим таъсирини камайtirилиши учун дунёга 2030 йилга бориб йилга 4,2 триллион долларгача маблағни тежаш имконини беради.

Шундай қилиб, БАА билан мазкур соҳадаги ҳамкорлик нафақат мамлакатимизнинг энергетика соҳасидаги салоҳиятини, балки аҳолининг турмуш даражасини оширишга ҳам хизмат қилади.

Бу борада ушбу келишувларни самарали амалга ошириш учун барча механизмларнинг самарали фойдаланиши, жумладан, депутатлик корпуси томонидан депутатлик назорати юритиш долзарб вазифаларимиздан бири бўлади.

Ифтихор

Тошкентдаги Президент мактаби ўқувчилари Паҳлавон Ғулломов, Асилбек Ашрапов ва уларнинг устози Соҳибхон Азизов Абу-Дабида Шайх Зайд Ол Наҳаён номидаги нуфузли мукофотга лойиқ деб топилди. Бу жараёнда 156 давлатдан 5980 иштирокчининг тақдирини кўриб чиқилган эди. Кўнглим фахридан яралган изҳоримни бутун барча ихтироси жозибаси ичра яшаётган ёшларимизга бағишлайман.

ТАРИХГА БИТИЛГАН НОМИНГ МУБОРАК!

Ортим осмондан ёғар хушхабар, Улкан ютуқлару мислсиз зафар, Дунёга йўл очди бу қутлуг сафар, Соҳибхон, шоғирдлар шони муборак, Тарихга битилган номи муборак!

Асилбек — ўзбекнинг асл ўғлони, Паҳлавон — мардларнинг ғолиб полвони, Фақат билим эрур миллат қалқони, Соҳибхон, шоғирдлар шони муборак, Тарихга битилган номи муборак!

Ёмғирлар, шамоллар измингиздадир, Мўъжизалар, сирлар илмингиздадир, Барҳаёт келажак кифтингиздадир, Соҳибхон, шоғирдлар шони муборак, Тарихга битилган номи муборак!

Яна номдор Тошкент етти иқлимга, Тасанно! Бошқа сўз келмас тилимга, Ҳар йили даҳолар туққан элимга, Соҳибхон, шоғирдлар шони муборак, Тарихга битилган номи муборак!

Бугун сиз ватаннинг номуси, шони, Энди бехатардир умид осмони, Юртбошим бош бўлган зиё карвони, Соҳибхон, шоғирдлар шони муборак, Тарихга битилган номи муборак!

Фарида АФРЎЗ, Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси раиси ўринбосари

Бошланиши 1-бетда

Президентимиз ўз нутқида бир қатор муҳим ташаббусларни илгари суриб, анжуманда иштирок этаётган нуфузли илмий марказлар, эксперт ва олимларни Тошкентда очилган “Яшил” университет билан тадқиқотлар ва инновация дастурларини амалга оширишда фаол ҳамкорликка чақирди. Шунингдек, мазкур университет негизда Ер деградацияси ва чўлланишга қарши кураш бўйича халқаро илмий тадқиқот тармоғини яратишни тақлиф этди.

“Дубай ва Бокуда бўлиб ўтган “COP28” ва “COP29” саммитлари ва халқаро форумларда глобал иқлим ўзгаришларининг салбий оқибатларини бартараф этиш учун Иқлим туфайли йўқотиш ва зарарларни баҳолаш бўйича халқаро марказни таъсис этиш, дарё экотизимлари хавфсизлигини таъминлаш, сув тежовчи технологиялар минтақавий хабини ташкил қилиш, ўсимликлар генетик ресурслари банкни яратиш ташаббусларини илгари сурдик ва барча ҳамкорларимиз билан амалий ишларни бошлашга тайёрмиз”, деди Президентимиз.

Бугун экологик муаммолар чегара билмаслиги, бу эса кучларни бирлаштириш, трансчегаравий ҳамкорлик ҳар қачонгидан ҳам муҳим эканини кўрсатмоқда.

Дунёнинг аксарият давлатлари қатори Ўзбекистон ҳам иқлим ўзгаришларининг салбий оқибатларини ҳис қиляпти. Бунга жавобан мамлакатимизда “яшил” ташаббуслар илгари сурилмоқда. Бу атраф-муҳитни муҳофаза қилиш, экологик барқарорликни таъминлаш ва ресурслардан самарали фойдаланишга қаратилган халқаро даражадаги амалий ва умумийлиий ташаббус ва ҳаракатларда яққол кўринмоқда.

Мана шундай хайрли ташаббуслар ижроси йўлида бугун юртимизда экологик фаолиятни ўрганиш ва амалга ошириш соҳасида муҳим қадамлар ташланмоқда. Ўзбекистон, бу савий-ҳаракатлар нафақат юртимиз, балки бутун минтақага дахлдор.

Атраф-муҳитни асраш ва “яшил” иқтисодиёт йилга ҳамон тарзда “Ўзбекистон — 2030” стратегияси доирасида мамлакатимизда БМТнинг Барқарор ривожланиш мақсадларига эришиш чоралари кўрилмоқда.

да замонавий экологик йўналишлар қамраб олинди. Тан олиш керак, илгари бу соҳада яхлит олий таълим даргоҳи йўқ эди. Ҳозир, умуман, дунё миқёсида бундай таълим даргоҳлари санокчи.

Президентимиз 2024 йил 21 октябрь куни мазкур олий таълим муассасасида бўлганда айни кунда экология худди рақамли технологиялардек долзарб, келажакда ҳамма соҳа атраф-муҳит билан ҳамонан бўлиши, шунинг

учун университетда экологик иқтисодиёт, молия, ҳуқуқ каби йўналишлар ташкил этилган, энди дуал таълимни кенгайтириб, бу ердаги билимларни тезроқ жойларда тағбиқ қилиш кераклигини таъкидлаган эди.

Таълим муассасамиз қошида учта илмий-тадқиқот институти мавжуд, тизим шундай йўлга қўйилганки, боғча —

муҳит ва иқтисодиёт, экология ва давлат бошқаруви, магистратурада экология ҳуқуқи, барқарор ривожланиш, барқарор молия, атраф-муҳит соҳасида оммавий коммуникация йўналишлари бўйича мутахассислар тайёрланмоқда. Умуман, мазкур таълим маскани хорижий, давлат ва нодавлат олий таълим муассасалари, шунингдек, Ўзбекистон, минтақа ва жаҳон илмий марказларини бирлаштиришда муҳим бўлган хизмат қилганидан самарали платформа.

Уттан даврда нуфузли хорижий олий таълим ташкилотлари мутахассислари билан биргаликда халқаро стандартлар асосида ўқув дастурлари яратилди. Таълим жараёни инглиз тилида олиб борилмоқда. Бунинг учун АКШ, Буюк Британия, Мексика ва Франциядан ўқитувчилар жалб этилган. Шунингдек, ўқув жараёнидаги номзодлик диссертацияларини нуфузли хорижий олий таълим муассасалари, академияларида ёқлаган маҳаллий мутахассислар жалб қилинган ҳамда хорижий илмий экспертларни жалб этиш жараёни давом этмоқда.

Таълим сифати ва халқаро мувофиқликка эришиш мақсадида университет ўзининг академик дастурларини турли таълим стандартлари билан мослаштирди. Хоналар соҳага доир анжомлар, компьютерлар ва сунъий интелект ускуналари билан жиҳозланган.

Долзарб мавзу

“ЯШИЛ” УНИВЕРСИТЕТ

ЭКОЛОГИК МУАММОЛАР ВА УЛАРИНГ ЕЧИМИ БИЛАН ШУҒУЛЛАНАДИГАН ИЛМИЙ ТАҲЛИЛ МАРКАЗИ БЎЛАДИ

олган, улар кўп жиҳатдан кадрлар малакасига боғлиқ.

Бунга Ўзбекистон Президенти томонидан асос солинган Марказий Осиё атраф-муҳит ва иқлим ўзгаришини ўрганиш университети (Green University) яққол мисол. Давлатимиз раҳбарининг 2023 йил 31 майдаги қарори асосида ташкил этилган мазкур университет

муҳит ва иқтисодиёт, экология ва давлат бошқаруви, магистратурада экология ҳуқуқи, барқарор ривожланиш, барқарор молия, атраф-муҳит соҳасида оммавий коммуникация йўналишлари бўйича мутахассислар тайёрланмоқда. Умуман, мазкур таълим маскани хорижий, давлат ва нодавлат олий таълим муассасалари, шунингдек, Ўзбекистон, минтақа ва жаҳон илмий марказларини бирлаштиришда муҳим бўлган хизмат қилганидан самарали платформа.

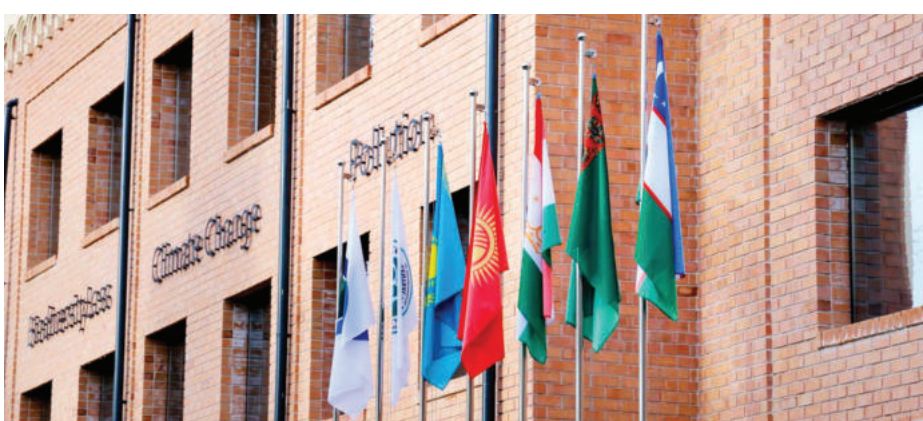
Уттан даврда нуфузли хорижий олий таълим ташкилотлари мутахассислари билан биргаликда халқаро стандартлар асосида ўқув дастурлари яратилди. Таълим жараёни инглиз тилида олиб борилмоқда. Бунинг учун АКШ, Буюк Британия, Мексика ва Франциядан ўқитувчилар жалб этилган. Шунингдек, ўқув жараёнидаги номзодлик диссертацияларини нуфузли хорижий олий таълим муассасалари, академияларида ёқлаган маҳаллий мутахассислар жалб қилинган ҳамда хорижий илмий экспертларни жалб этиш жараёни давом этмоқда.

Таълим сифати ва халқаро мувофиқликка эришиш мақсадида университет ўзининг академик дастурларини турли таълим стандартлари билан мослаштирди. Хоналар соҳага доир анжомлар, компьютерлар ва сунъий интелект ускуналари билан жиҳозланган.

Таълим сифати ва халқаро мувофиқликка эришиш мақсадида университет ўзининг академик дастурларини турли таълим стандартлари билан мослаштирди. Хоналар соҳага доир анжомлар, компьютерлар ва сунъий интелект ускуналари билан жиҳозланган.

Таълим сифати ва халқаро мувофиқликка эришиш мақсадида университет ўзининг академик дастурларини турли таълим стандартлари билан мослаштирди. Хоналар соҳага доир анжомлар, компьютерлар ва сунъий интелект ускуналари билан жиҳозланган.

Таълим сифати ва халқаро мувофиқликка эришиш мақсадида университет ўзининг академик дастурларини турли таълим стандартлари билан мослаштирди. Хоналар соҳага доир анжомлар, компьютерлар ва сунъий интелект ускуналари билан жиҳозланган.

Аҳамиятлиси, таълим муассасаси Марказий Осиёнинг муҳим экологик, ижтимоий-иқтисодий ва илмий-техникавий муаммоларини ҳал этишга қодир кадрларни тайёрламоқда, энг асосийси, минтақанинг барча давлатларидан келган талабалар университетда таҳсил олиши мумкин.

Таълим муассасасида экологик инновацион технологияларни ишлаб чиқиш ҳамда тадқиқотлар олиб бориш учун махсус лабораториялар мавжуд. Бу ерда ер, сув, биохимия-хиллик ва чикинди намуналари бўйича илмий ҳулосалар олинади. Талабаларнинг илмий салоҳиятини оширишга қаратилган барча шартлар мухайёр.

Минтақадаги долзарб масалалар юзасидан тадқиқотлар олиб бориш учун ҳозир университетда 5 та лаборатория бор, — дейди университет бўлим бошлиғи Саиджаҳон Ҳасанов. — Масалан, биргина ер ресурсларини муҳофаза қилиш лабораториясини олайлик, бу ерда биз айни йўналишда тажрибалир ўтказиб, ер ва сув ресурсларининг ҳозирги ҳолатидан келиб чиқиб вазиятни баҳолаймиз. Яъни табиатта бўлган салбий таъсири камайtirиш борасида тадқиқотлар олиб борамиз, энг самарали ечимларни қидирамиз. Бошқа лабораторияларда ҳам аша шундай тажрибалар олиб борилади.

Мутахассисларнинг таъкидлашича, сўнгги 50-60 йил ичида иқлим ўзгариши натижасида Марказий Осиёда музликлар юзаси 30 фоизга қисқарган. Бу эса сув танқислиги, туپроқ деградацияси ва музлик хавфининг ошиши каби жиддий оқибатларга олиб келади.

Яна бир муҳим жиҳат: ўтган йили Тошкентда Марказий Осиёда биринчи бўлиб Халқаро табиатни муҳофаза қилиш

иттифоқининг ваколатхонаси иш бошлади. Ваколатхона Ўзбекистон, шу билан бирга, бутун Марказий Осиё минтақасида табиатни муҳофаза қилиш ва барқарор ривожланиш соҳасида минтақавий ҳамкорликни мустаҳкамлашга хизмат қилиши билан аҳамиятли.

Бугун мамлакатимизда ҳар бир лойиҳа экологик талабларга мос бўлиши, энг муҳими, илм билан амалга ошиши зарурлиги талаб этилмоқда. Биз барча соҳаларни экология билан ҳамонан ривожлантирар эканмиз, жараёнда малакали мутахассислар жуда зарур бўлиши табиий, албатта. “Яшил” университетини ташкил этилганининг аҳамияти ҳам шунда.

Қолаверса, бу ер жамоат фаолияти, экологик волонтерлик, “яшил” ташаббуслар бўйича қўлал лойиҳалар учун муҳим платформага айланмоқда. Талабга яраша таълим даргоҳи имкониятлари ҳам кенгаймоқда.

Эндиликда шунга мос тарзда қарашларимиз ҳам ўзгариши керак. Яъни бугун ҳар биримиз атраф-муҳитни асраш, ресурслардан оқилона фойдаланиш, иқлим ўзгаришларига эса тезроқ мослашишимиз зарур. Бу нафақат она табиат, балки келгуси авлодлар келажаги учун ҳам муҳим.

Давлатимиз раҳбари “Абу-Дабӣ барқарор ривожланиш ҳафталиги”да айтган фикрларидан ҳулоса қилиш мумкинки, мазкур таълим даргоҳининг нуфузли илмий марказлари, эксперт ва олимлар билан тадқиқот ва инновация дастурларини амалга оширишда фаол ҳамкорлиги бу борадаги ишлар самарадорлигини янада оширади.

Лутфулла ХАЙРУЛЛАЕВ, журналист

ХОРИЖДАГИ ВАТАНДОШЛАРГА ҒАМХЎРЛИК

ҲАМ ҚОҒОЗДА, ҲАМ АМАЛДА КЎРИНАЁТГАН ҲАҚИҚАТЛАР

“Ватандош” гувоҳномаси — хорижда истиқомат қилаётган ватандошларни рағбатлантириш шакли бўлиб, юртимизнинг иқтисодий ва ижтимоий ҳаётида фаол иштирок этаётган, мамлакатимизнинг бошқа давлатлар билан дўстона муносабатларини мустаҳкамлашга муносиб ҳисса қўшаётган, республикада хайрия фаолиятини амалга ошираётган ватандошларга миннатдорчилик ва ташаккур белгиси ҳамда “Ватандош” картасини олиш учун асос бўладиган ҳужжат ҳисобланади.

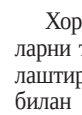
Президентимиз Шавкат Мирзиёев ўз лавозимига киришгач, маънавиятимизга, тарихимизга ҳамда улғувор мақсадларимизга муносабат ва бу борадаги ҳаракатлар услуби бутунлай янги киффа касб этди. Зотан, бу Ватан барчамизники, унинг неъматларидан баҳраманд бўлишга ҳам, соҳалардаги айрим камчиликларни тўлдиришга ҳам барчамиз бирдек масъул ва ҳақлимиз деган ғоя амалий тус олди. Мамлакатимизни жадал ва мунтазам ривожлантириб бориш орқали унинг номини дунёга қайта танитишимиз фурсати етганини, бу янги Ўзбекистон бўлишини аниқларди.

Аҳоли фаровонлигини ошириш, ривожланиш йўлидаги тўсиқларни йўқотиш, ҳар бир юртоқимизни индивидуал қўллаб-қувватлаш сиёсати олиб борилди. Натيجани эса барчамиз кўриб турибмиз, 7-8 йил аввалги аҳвол билан бутунимиз орасидаги фарқ ер билан осмонча. Давлатимиз раҳбари қўллаб-қувватлов қаровини фақатгина мамлакатимизда истиқомат қилаётган аҳоли билан эмас, хориждаги ватандошларимизга ҳам етказиш ташаббусида бўлди. Турли сабаблар билан хорижда кетган малакали кадрлар ҳисобланувчи ватандошларимиз янги Ўзбекистонда яратилган шaroитлар асосида ишлашга чақирилди, улар бу ташаббусни мамнуният билан қабул қилиб, кўпчилиги бутун мамлакатимизда фаолиятини давом эттираётган кувонарли.

Аввал фақатгина ўз фуқароларимизни ҳимоя қилиш назарда тутилган, янгилашган Конституция билан тарихан илдири Ватанамизга узвий боғлиқ бўлган ватандошларимизни ҳам қўллаб-қувватлашимиз зарурлиги мустаҳкамлаб қўйилди. Уларнинг ҳам мамлакатимиз ривожланишида ҳисса қўшишга ҳаққи борлиги белгиланди.

Хориждаги ватандошларимизга эътибор қаратиш янги таҳрирдаги Конституцияимизга ҳам киритилиши эса улғайган муносабатимизнинг қанчалик жиддий ва бутун мамлакат даражасида эканига асос бўлди. Маълумки, аввалги Конституцияимизнинг 22-моддасида “Ўзбекистон Республикаси ўз ҳудудида ҳам, унинг ташқарисид ҳам ўз фуқароларини ҳуқуқий ҳимоя қилиш ва улғайган ҳимойлик кўрсатишни кафолатлайди” дейилган эди. Янги таҳрирдаги Конституцияимизда эса бу модда таҳрирланди. Яъни Бош қонунимизнинг 23-моддасида шундай мустаҳкамланди: “Ўзбекистон Республикаси ўз ҳудудида ҳам, унинг ташқарисид ҳам ўз фуқароларини ҳимоя қилиш ва улғайган ҳимойлик кўрсатишни кафолатлайди.

Хорижда истиқомат қилаётган ватандошларни тарихий Ватани атрофида янада жипслаштириш, уларнинг қалби ва онгида юрт билан фахрланиш туйғусини оқсатириш, миллий ўзлигини сақлаб қолиш, ватандошлар ва улар томонидан тузилган жамоат бирлашмаларини қўллаб-қувватлаш, турли соҳаларда фаолият юритаётган ватандошларимизнинг салоҳиятини мамлакатимиз тараққийига самарали йўналтириш мақсадида 2021 йилда “Ватандошлар” жамоат фонди тузилди. Фонд бу борада бутунги кунда самарали фаолият юритиб келмоқда.

Янгича ёндашувлар

ҲАЛОЛ МЕХНАТ ҚАДРИ

Давлатимиз раҳбарининг тегишли топшириғи билан маҳалларда “еттилик” фаолияти йўлга қўйилган. Албатта, ҳар бир ишда иштиёқ, ҳаракат, натижа ва сарҳисоб бўлади. Жойларда “маҳалла еттилиги” иш бошлаган мана шу қисқа вақтда қилинган ишлар талайгина.

Хаммамиз маҳаллада ашаймиш. Унинг ҳар бир қарич ерини обод қилиш, аҳоли муаммоларига елка тутуш, яхши-ёмон кунларида маҳалладошлар билан бирга бўлиш, ўзимиз яшаб турган ҳудуднинг келажаги, янада тараққий этиши учун масъуллиқ туйғуси билан яшаш — азалий қадрият. Зеро, Президентимизнинг маҳалла институтини ривожлантириш ва уни энг демократик ва халқона, ижтимоий тузилмага айланатириш бора-сандаги талаби ҳам шундай.

Ариза ва таклифлар билан ишлаш фақат жойларда қилинаётган ишлар самарасини белгилаш воситаси эмас, неча-неча одамларнинг умиди, таклиф ва шикоятларини жойига чиққан ҳолда ижобий ҳал этишга қаратилган эгзу ҳаракатдир.

Халқимизда “Бекорчида ҳамма безор” деган нақл бор. Аслида, ўзини билган одам бўш ўтиргиси келмайди. Айниқса, замон тараққийига мутаносиб равишда уй-жойини янгиллаш, оиласи шароитини яхшилаш, фарзандларини илмли, касб-хунарли қилиш учун ишлайди. Бундай инсонлар учун бирор фойдали меҳнат билан машғул бўлиш байрамдай гап. Чунки улар ҳалол меҳнат эвазига тўлпанган мол-мулкнинг қадрини жуда яхши билади.

Минажатдин ҚУТЛИМУРАТОВ, “Янги Ўзбекистон” мухбири

УШБУ МАҚОЛАНИ ҚОРАҚАЛПОҚ ТИЛИДА ҲАМ ЎҚИШ УЧУН QR-КОДНИ СКАНЕР ҚИЛИНГ!

Нуқтаи назар

ЁШЛАРДА МИЛЛИЙ ҒУРУРНИ КУЧАЙТИРИШ – АСОСИЙ ВАЗИФА

Давлатимиз раҳбари Олий Мажлис Қонунчилик палатаси мажлисида сўзлаган нутқида “Бизнинг иккита ўқ томиримиз, иккита таянч устунимиз бор: бири — иқтисодий, бири — маънавийдир. Маънавий буюк халқ — иқтисодий томондан ҳам буюк бўлади”, деган эди.

Сардор ДОНАЕВ, физика-математика фанлари доктори, профессор

Дарҳақиқат, ёш авлодда миллий ғурур туйғусини оқсатириш учун маънавиятимиз асосларини янада мустаҳкамлаш талаб этилади. Давлатимиз раҳбари таъкидлаганидек, ёшларимизда миллий ғурур билан бирга умуминсоний қадриятларга ҳурмат туйғусини шакллантириш катта аҳамиятга эга. Бунда миллий маданият ва тарихни чуқур ўрганиш билан бир қаторда халқаро таълим стандартларига жавоб берадиган замонавий билимлар бериш ҳам зарур.

Жаҳон тажрибасини таълим тизимига татбиқ этиш мақсадида қўллаб-қувватлаш, замонавий олий ўқув юртилари филиалларини очилди ва айни пайтда ҳам жараён давом этмоқда. Бу ислохотлар Ўзбекистон таълим тизимини янги босқичга кўтариб, навқирон

авлоднинг қўллаб-қувватлаш билан ва касб-хунарларини эгаллашга хизмат қилади. Шунингдек, боғча, мактаб ва олий ўқув юртиларида умумхалқ байрамлари, тарихий шахсларни хотирлаш кунлари, маданий тадбирларни ўтказиш кўлами кенгаймоқда. Бу ҳам ёшларда ватанпарварлик туйғусини кучайтиришда муҳим омил. Шу билан бирга, ёшларнинг тадбиркорлигини рағбатлантириш, жумладан, кредит ва субсидиялар ажратиш, стартап лойиҳаларини қўллаб-қувватлаш янги босқичга кирди.

